

Prof. mr. A. Anema :

Wederzijdse liefde moet er zijn

Prof. mr. Anne Anema: een kleine sierlijke gestalte achter het forse bureau in zijn grote hoge studeerkamer op de eerste verdieping van de voorname Haarlemse woning. Hij is gekleed in een rode kamerjas, zijn volle witte haardos golft en als hij spreekt begeleidt hij zijn woorden met seigneurale gebaren.

Professor Anema: een man die vroeger 's zondagsmiddags de bekende toneelspeler Royaards op visite kreeg en die een heerlijk leven heeft gehad dat hij, naar zijn eigen getuigenis, naast God dankt aan het gereformeerde volk, dat hij innig liefheeft.

Die zwierige chambercloak en de vriendschap met een befaamd acteur horen evenzeer bij hem als die verbondenheid met het gereformeerde volk. Het zijn geen tegenstrijdige aspecten van zijn persoonlijkheid, ze zijn nauw met elkaar verweven. Royaards kreeg van zijn gastheer te horen, hoezeer deze bedroefd was over vloeken op het toneel en van het gereformeerde volk zegt professor Anema, dat het er mis mee zal gaan wanneer het de cultuur de rug toekeert.

In 1889 wordt de zeventienjarige Anema student. Niet aan de Vrije Universiteit, al wil zijn moeder dat graag. Hij gaat naar de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam klassieke letteren studeren, de filoloog Naber en de aestheticus Allard Pierson horen tot zijn leermeesters.

In Leeuwarden op het stedelijk gymnasium is professor Anema „woest van geestdrift” voor Homerus geworden. Dank zij de rector, „een man, nog helemaal vol van de geest van Cobet”. Cobet, de graecus van wereldnaam, Naber en Pierson, in theologici mannen van de Hollandse radicale school: coryfeeën van de negentiende-eeuwse wetenschap, die zo boeiend is in haar optimistische durf. Maar.....

De student Anema krijgt Ons Program van dr. Abraham Kuyper in handen. Het pakt hem en hij besluit om te zwaaien en in de weg, die Kuyper wijst, een juridisch-politieke loopbaan te creëren.

Gaat hij aan de Vrije Universiteit studeren? Nee, „ik moest niets van Fabius hebben”, zegt de onafhankelijke Fries, die professor Anema is, ronduit. Het wordt Leiden waar mr. Anema in 1894 tot doctor in de rechtsgeleerdheid promoveert: gestoken in een oude rok en een veel te wijde broek. Rijk is hij niet.

Daarna: verder studeren, les geven om aan de kost te komen, in „van alles”. Algebra, muziek — professor Anema knikt even in de richting van de vleugel die in zijn kamer staat — enzovoort. Hij wordt secretaris van de anti-revolutionaire kamerclub. Ook een soort van les geven, glimlacht hij: „Ik bracht de heren 't een en ander bij”.

* * *

In 1904 wordt hij hoogleraar aan de Vrije Universiteit. Een moedige daad in deze tijd, het aannemen van deze benoeming door de jeugdige jurist, die al een reputatie heeft

van Groen met Kuyper, bezit bredere bekendheid, al moet ik er aan toevoegen, dat men in werkelijkheid veel te weinig aandacht heeft geschonken aan deze publicatie. Voorts wil ik niet verzuimen het aandeel te vermelden, dat Goslinga heeft gehad in de totstandkoming van het Gezelschap van Christelijke Historici. Hij is tot de trouwste leden van dit gezelschap blijven behoren.

Aalders en Goslinga hebben tijdens hun

leven iets voor de wetenschap mogen betekenen. En zij hebben, bij de beoefening der wetenschap, steeds het christelijk, het gereformeerd beginsel hoog gehouden. In dat opzicht is er van hen leiding uitgegaan.

Met dankbaarheid mogen wij op hun leven en werken terugblikken. Hun trouw en hun ijver kunnen ons tot voorbeeld strekken.

D. N.